

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

VINTERBILD FRÅN RANSÅTER. — FOTO. W. JOHANSSON, RANSÅTER.

12TE ÄRG.

DEN 19 MARS 1911.

N:O 25.

”Det synes mig vara en särdeles viktig sak att se till, att sådana åtgärder vidtagas, hvarigenom vår jordbruksnäring understödes och kan uppblomma. Ty jag för min del är öfvertygad därom, att om denna näring blomstrar, så följer därpå efter hand en uppblomstring af alla våra näringar så i stad som på land.” Den nykomne unge riksdagsman, hvilken i sitt korta jungfrutal den 7 mars 1891 yttrade dessa ord, kunde helt visst icke ana, att han aderton år senare skulle kallas att taga plats vid konungens rådsbord som jordbrukets speciella målsman i regeringen. Så blef emellertid fallet och jungfrutalet kunde från den synpunkten sedt gärna gälla som ett program. Den unge riksdagsmannen var nuvarande statsrådet och chefen för k. jordbruksdepartementet, ingenjör S. O. Nylander.

Sixten Oskar Nylander är född i Tranemo församling af Älfsborgs län den 4 december 1853, son till bruksägaren Salomon Larsson därstädes, också han en af sitt läns mest ansedde män och en kortare tid på 1870-talet dess representant i Första kammaren. Efter mogenhetsexamen i Göteborg blef han student i Uppsala 1873, men öfvergick följande år till Tekniska högskolan i Stockholm och aflade därstädes ingenjörsexamen 1877. Efter ett par års praktik blef han nu 1879 disponent och verkställande direktör vid Axelfors' fabriksaktiebolag (kvarn, såg och trämassfabrik). Det dröjde icke länge, förr än han togs i anspråk äfven för andra uppgifter i sin hembygds industriella värld — han blef sålunda snart ledamot i styrelsen för och delägare i Borås mekaniska verkstad och Strömfors' bruk — och snart funno hans medborgare, att den försynte, outtröttligt arbetsamme mannen kunde lämpa sig äfven för allmänna värf. Redan 1886 vardt han ordförande i Svenljunga sparbank, följande år valdes han till ledamot af Älfsborgs läns landsting och slutligen mottog han 1890 det mandat i Andra kammaren som representant för Kinds härad, hvilket 1906 utvidgades att omfatta fullmäktigskapet äfven för Redvägs. 1892 invaldes han af Älfsborgs läns södra hushållningssällskap i dess förvaltningsutskott, han blef ledamot i Slöjdföreningens styrelse och i styrelsen för Falkenbergs järnvägsaktiebolag o. s. v. I allt högre grad knyter sig emellertid nu intresset vid hans politiska bana.

Vid sina första riksdagar väckte ingenjör Nylander icke någon större uppmärksamhet. Han hade inträdt i det dåvarande protektionistiskt-konservativa nya landtmannapartiet och syntes i likhet med sina länskamrater tillhöra dess mest deciderade högra ilygel. 1891 uppträdde han sålunda — just i sitt jungfrutal — mot spannmålstullarnas borttagande, samma år gaf han sin röst åt det förslag till inskränkning i städernas representationsrätt, hvilket k. m:t på grund af formella svagheter nödgades vägra sanktion och längre fram begick han den oförsiktigheten att med understöd endast af Pettersson i Boestad uppträda till förmån för ett förstakammarförslag, som i voteringen icke samlade mer än 31 röster. Med utskottsbefordran gick det påfallande trögt. Först vid sin tredje riksdag hann han till suppleantskap i ett tillfälligt utskott. 1894—95 fick han nöja sig med suppleantskap af bankoutskottet och äfven efter sammanslagningen af landtmannapartierna såg det ut, som om han skulle få nöja sig med underbefälsposter, i det han bibehölls vid bankoutskottet låt vara som ordinarie ledamot. Men 1898 kom med ett slag upphöjelsen, i det han utan vidare uppflyttades i statsutskottet, där han sedan allt framgent hade säte, ända tills han på grund af sin utnämning till statsråd upphörde att vara valbar. Och från den tiden blef det vanligt att insätta honom i de viktiga

särskilda utskott, hvilka företrädesvis haft de stora frågorna om hand: i försvarsutskottet 1901, i läroverksutskottet 1904 och i rösträttsutskottet 1907.

Den roll, Nylander vid dessa utskottsarbeten spelat, har framför allt varit en förmedlande. Tillsammans med Johan Hjelmérus och E. A. Lindblad (i Närlunda) var det sålunda Nylander, som vid 1901 års riksdag frambar det medlingsförslag i försvarsfrågan, på hvilket vår nuvarande härordning i hufvudsak är byggd. I läroverksutskottet släppte ju läroverksreformens upphofsman Carl von Friesen icke ifrån sig fömmarna. Men däremot kom Nylander att göra en stor insats vid 1907 års lösning af rösträttsfrågan. Redan före riksdagen af regeringen tillkallad för att biträda med det tekniska arbetet på valmetodens utformning och den kommunala röstskalans anordning blef det Nylander, som i rösträttsutskottet jämte hrr Hans Andersson i Nöbbelöf och E. A. Lindblad i Närlunda frambar de förslag till sänkning af valbarhetscensus till Första kammaren och om arvode åt denna kammares ledamöter, hvilka hindrade den proportionalistiska rösträttsreformen från strändning i själfva hamninloppet.

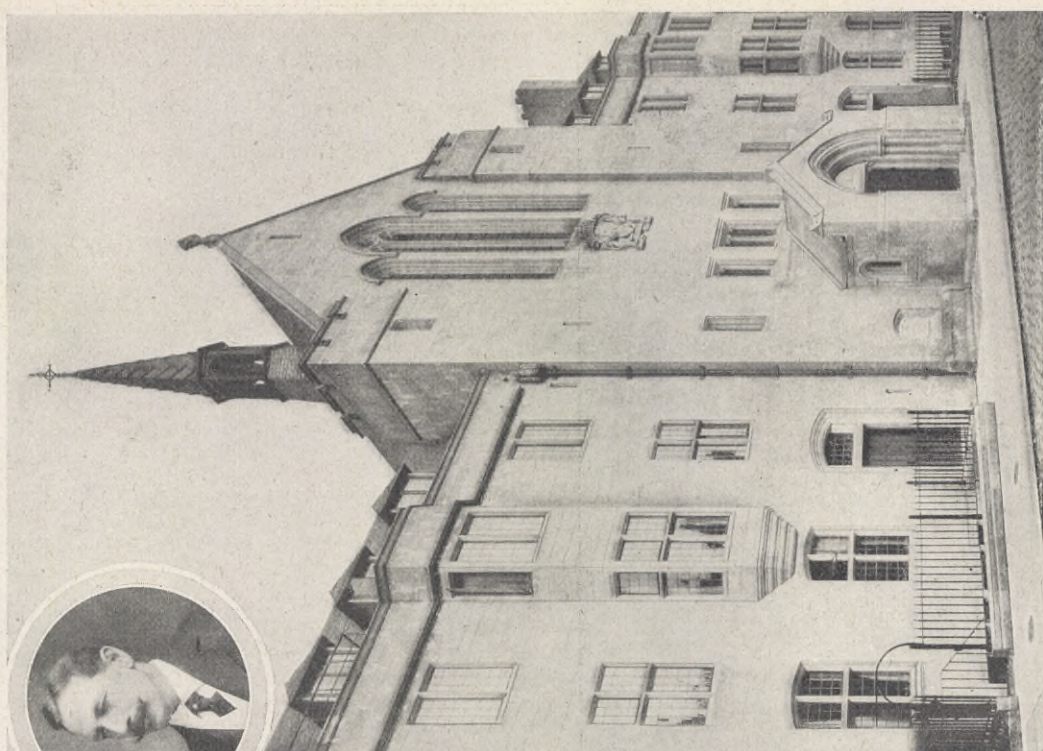
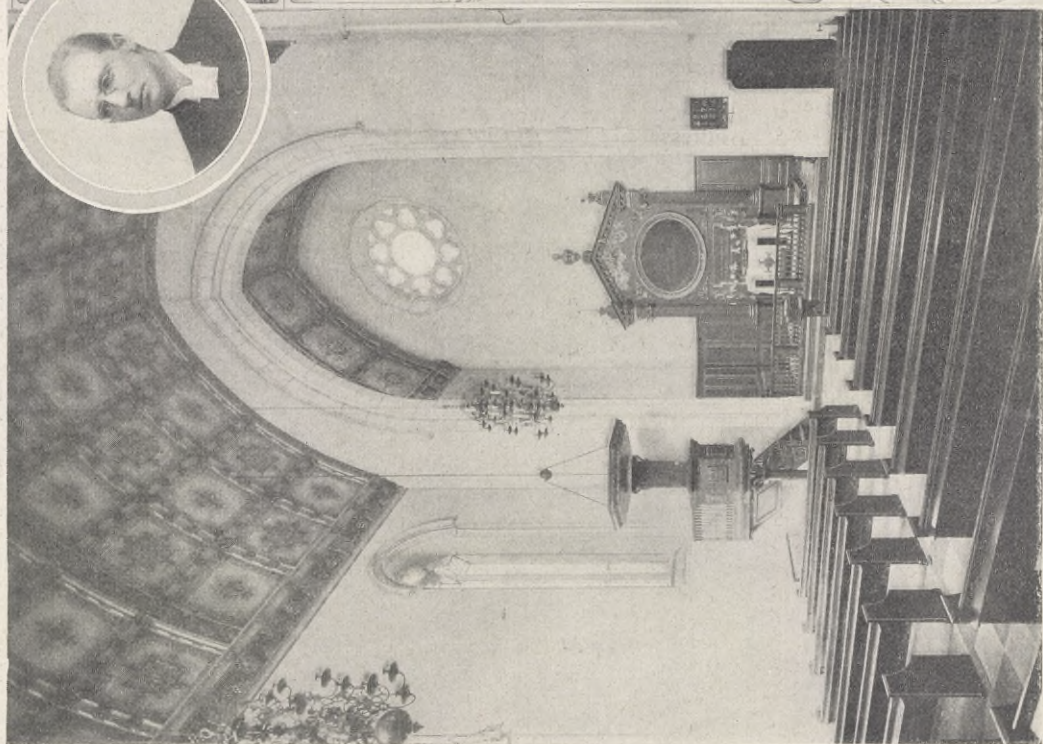
Under en följd af år togs Nylanders arbetsförmåga och praktiska blick dessutom i anspråk för prästlöneregleringskommitténs långvariga och omfattande arbeten. Med hänsyn härtill fick han ock plats i 1908, 1909 och 1910 års kyrkomöten.

Af de riksdagsfrågor, i hvilka Nylander gjort inlägg, märkes för öfrigt i främsta rummet torrfrågan. Det var han, som vid 1902 års riksdag i Andra kammaren frambar den stora massmotion, hvilken ledde till uppläggandet af svenska statens lånefond till torfindustriens befrämjande. Vid 1903 års riksdag väckte han en likaledes anmärkningsvärd motion om försöksanvändning af torf till bränsle vid statens järnvägar och i allmänhet vid statens verk. I öfrigt kan vara förtjänt att anmärkas, att han redan så tidigt som 1899 hade blicken öppen för möjligheten att utjämna landtkommunernas ytterst hårdt och ojämnt tryckande skattebörd genom statens öfvertagande af kostnaderna för folk- och småskolelärare-kårens ålderstillägg i deras helhet, en fråga, hvilken numera åter är fullt aktuell.

Den 17 mars 1909 kallades emellertid som bekant ingenjör Nylander från sin plats på Älfsborgsbänken för att i stället taga säte bland konungens statsråd. De omständigheter, hvarunder detta skedde, voro som lätt inses icke de angenämaste, men för ingen af Andra kammarens ledamöter låg nog vägen mera banad än just för ingenjör Nylander att öfvertaga den roll af medlare mellan Andra kammarens högergrupper och regeringen, som hr Petersson i Påboda lämnat ifrån sig. Sedan länge medlem af landtmannapartiets förtroenderåd, har Nylander helt visst märkt bidragit att skapa det hjärtliga förhållande, som nu är rådande mellan denna högergrupp och ministären Lindman äfven i den punkt, där dess förhållande till andra regeringar plägat vara ömtåligast, nämligen i anslagsfrågor.

Som departementschef har statsrådet Nylander ådagalagt samma solida egenskaper, för hvilka han gjordt sig känd såsom enskild affärsledare. I kamrarna har han hittills icke haft svårt för att vinna gehör för sina äskanden och får det helt säkert ej heller i framtiden. Särskildt i vår fiskerinäringens historia skall statsrådet Nylanders jordbruksminister-tid efterlämna ett varaktigt minne genom det förslag till fiskhamnars inrättande längs Sveriges kuster, hvilket han i år till riksdagens pröfning öfverlämnat och som, en gång förverkligadt, är ägnadt att väsentligt bidraga till denna viktiga närings blomstrande utveckling.

DET NYA SVENSKA TEMPLET I LONDON.

Efter fotografier. De inrättade porträtten: T. v. JOHN LINDSKOG, den svenske pastorn i London. — T. h. AXEL WELIN, ingenjör, föreståndare för Skandinaviska sjömanshemmet i London. — Pastor L. och ingenjör W. äro de män som verksammast bidragit till kyrkobyggnadsplanernas realiserande. Då vår t bildmaterial rörande kyrkan hitills inskränkt sig till en teckning och en snapshot, återge vi här nya, goda fotografier, som säkert skola intressera också alla svenskar här hemma.

EXTERIÖR.

INTERIÖR.

Klitter: Ernst Skjervegren.

Efter fotograf.

Kliché: Ernst Sjöberg.

EN PLAKETT TILL PROFESSOR MEDIN. Vid invigningen den 5 mars i Stockholm af barnsjukhuset *Simon och Mathilda Sachs minne* (se föreg. nr.) överlämnades af donatorerna till prof. *Oscar Medin* såsom tacksamhetsgård för hans nitiska arbete vid grundandet af barnsjukhuset en plakett i drifvet silver. Den synnerligen vackra plaketten, som är en afbildning af sjukhusportalens överstycke, är utförd af höfjufvelerare Hallberg efter ritning af arkitekten Tengbom.

Foto: Jäger, Sthlm.

Kliché: Ernst Sjöberg.

SCEN UR "TELEMAKS FRIARFÄRD" Å K. TEATERN:
Telemak (hr Stockman) och Helena (fru Järnefelt).

K. Teaterns senaste nyhet, "*Telemaks friarfärd*", är en komedi i 5 akter och 6 tablåer af Jules Lemaitre och Maurice Donnay, med musik af Claude Terrasse. Kritiken anser om det operettartade skådespelet, att libretton icke saknar artistiska och effektfulla poängar, satirisk udd och karaktär samt att dialogen har det galliska skämtets kyliga, respektlösa skärpa och den sceniska planen en rutinerad klarhet, medan själva handlingen är alldeles för uttjänt.

H. S. D.: STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Kem. A.-L. Ernst Sjöberg, Sthlm.-Gbg.

FRÅN MUSIKERNAS VÄRMARKNAD I DANSPALATSET VID KARLAVÄGEN, STOCKHOLM: Bellmanskrogen "Tre byttor".

EN FLYGBRAGD: MICHELINPRISET ERÖFRADT.

Efter fotografier.

RENAUX VID ANKOMSTEN TILL PUY-DE-DOMÉ. Infälldt: RENAUX fotograferad vid allrauen.

Kliché: Kem. A.-B. Denot Silfversparre, Sthlm Gbg.

Det stora *Michelinpriset*, på 100,000 francs, hvilket 1908 uppsattes af fabrikanterna af Michelin-gummiringarna, har nu eröfrats af aviatören *Renaux*, som den 7 mars med en passagerare ombord flög

från Paris till den 30 mil söder därom i Auvergues högland belägna toppen Puy-de-Dôme och sålunda uppfyllde täflingsvillkoren.

Efter fotografier.

Kliché: Denot Silfversparre.

M. LEGAGNEUX, den berömda aviatikern, beser från sitt Blériot-monoplan blomstercorson i Nizza.

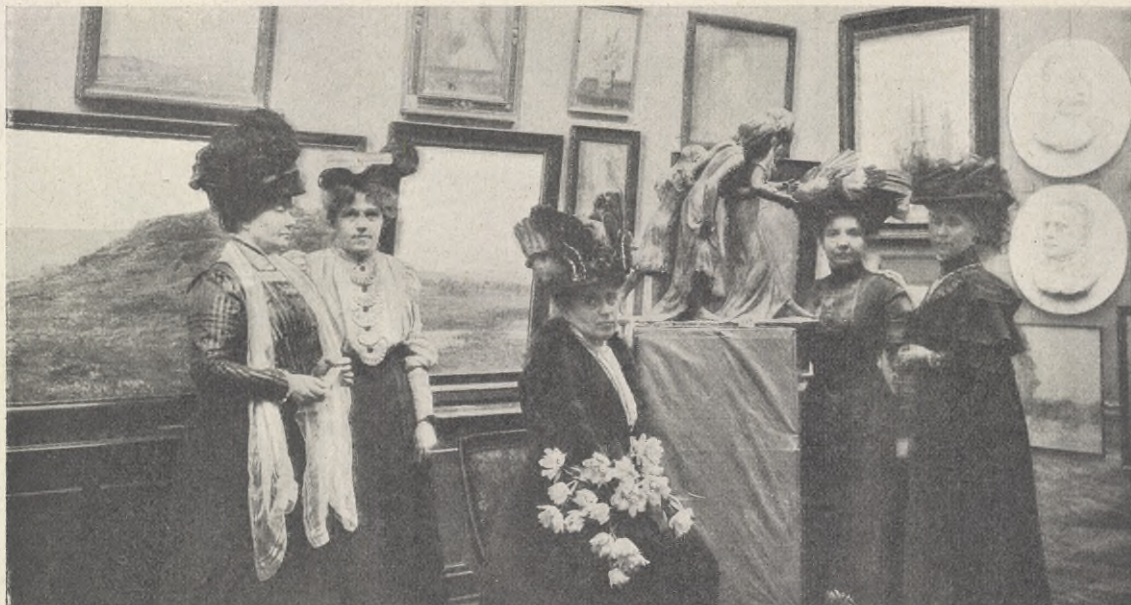

Efter fotografier.

Kliché: Denot Silfversparre.

FURSTINNAN TRIGONA, som nyligen blifvit mördad, med sin gemål utanför Quirinalen i Rom (se text å sista sidan).

EN KVINNIG SVENSK KONSTUTSTÄLLNING.

H. 8 D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliche: Kem. A.-B. *Deunt Silfversparre, Stålm.-Gbg.*

BESTYRELSEN FÖR KVINNIGA KONSTUTSTÄLLNINGEN: Fr. v.: Fröken Ellen Jolin, fröken Constance Rózyeka, fröken Ida v. Schulzenheim, fru Agnes Frumerie (inbjuden), fröken Anna Cramér.

Svenska konstnärinnornas utställning, den första samlade uppvisningen af svensk kvinnlig konst, kan utan öfverdrift betecknas som verkligt imponerande.

Icke mindre än 6- å 700 nummer är det man lyckats inrymma i Konstakademiens salar.

I den retrospektiva salen finnas verk af Anna Maria Wattrang, Ulrika Pasch, Sophie Adlersparre, Eva Bonnier, för att nu nämna ett fåtal. — I de två salarna, som innehålla verk af nu levande konstnärinnor, dominerar figur- och porträttmålningen full-

ständigt, om än ingalunda landskap helt saknas. Charlotte Wahlström, Hildegard Thorell, Hanna Pauli och Gizela Trapp äro väl de mest representativa bland målarinnorna här. Men också skulpturen har sina framgångsrika odlarinnor — exempelvis fru Caroline Benedicks-Bruce, Agnes Frumerie och Ruth Milles.

H. 8 D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliche: Kem. A.-B. *Deunt Silfversparre, Stålm.-Gbg.*

INTERIÖR FRÅN UTSTÄLLNINGEN: T. v. synes en stol af Agnes Frumerie; vidare Anna Troili-Peterssons statygrupp "Såpbubblor"; Ida Mattsons "Farniente"; samt Ida Thoresens "Soldyrkaren" och "Mamette".

TVÅ TRÄ-KARRIKATYRISTER.

H. S. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

AXEL PETERSSON I DÖDERHULT: HINDERRIDT.

Klicché: Bengt Silfverparre.

På Söndags-Nisses utställning i Claës Hultbergs konsthandel i Stockholm tilldraga sig de båda karrikatyrister i trä, af hvilkas upptäckt Söndags-Nisse själf har hedern, en stor uppmärksamhet. Det är dels *Petersson i Döderhult*, hvars rykte nu är stadgadt hela riket rundt — hans samling är tillökad med den ofvan återgifna magnifika hinderridten — och dels en novus homo, en Stockholmsarbetare

DE INTERNATIONELLA SKIDTÄFLINGARNA VID SALTSJÖBADEN

den 11 och 12 mars räknade som enda utländska deltagare tre norrmän; men så var det ock tre af Norges främste skidlöpare — hrr Holst, Kristoffersen och Tangen — som då infunnit sig, hvilket äfven deras täflingsresultat bevisade. Saltsjöbadstävlingarna voro emellertid märkliga icke endast därför att de kunde sägas representera den högsta utveckling skidsporten nått i Sverige och Norge, utan också emedan den anordnande idrottsföreningen, som i sitt arbete för skidsportens utveckling i vårt land lämnat alla andra lokaliföreningar långt bakom sig, då kunde fira sitt tjuugoårsjubileum. Vidare var det vid dessa täflingar första gången i vårt land som det nya internationella bedömningsystemet anlätades.

vid namn *Erik Niklasson*.

Af den sistnämdes hand föreligga på utställningen fyra statyetter i björk, skurna med små raska kniftag.

Motiven äro hämtade från Stockholms gatulif. Förutom de här återgifna båda är det en hemlös vagabond och en unghinke i raseri som varit föremål för N:s framställningskonst. Typerna äro förvånansvärdt väl träffade — man måste betänka att de ha en amatör till upphofsman —, karaktäristiken är liffull och rörlig, ej så summarisk som föregångarens.

H. S. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

ERIK NIKLASSON: FLOTTIST MED SIN KÄRESTA — KOLING.

Öfver fotografi.

NORSKA SKIDLÖPARE I STOCKHOLM. Fr. v.: Tangen, Kristoffersen, Holst.

Klicché: Bengt Silfverparre.

SONEN AF SÖDER OCH NORD.

H. 8 D⁹ STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Kem. A.-B. Dennt Sjöbergparre, Sthm—Gbj.

FRAN DE INTERNATIONELLA SKIDTÄFLINGARNA VID SALTSJÖBADEN (se föregående sida): Backlöpfung.

Efter fotograf.

Kliché: Kem. A.-B. Dennt Sjöbergparre, Sthm—Gbj.

EN KURIÖS SPORTBILD: EN ARABISK SCHEIK OCH EN KAJD PÅ SKIDOR.

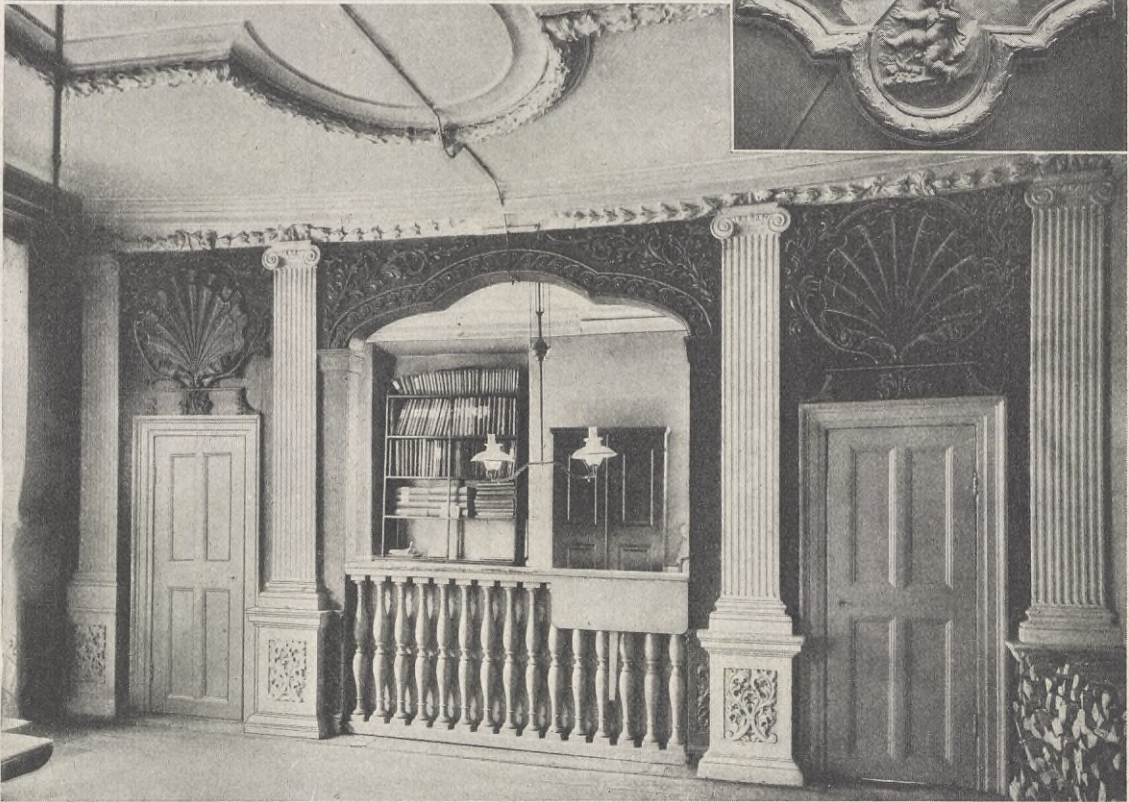
Nyligen har i Blidah, Algeriet, hållits ordinära vintersporttävlingar, i hvilka ej blott de franska soldaterna utan också araberna med lif och lust deltog. På Atlas' bergshöjder faller ju snö hvarje vinter; men någon algerisk skidklubb blef icke bildad förrän för några år sedan, sedan några djärfva svenskar på skidor lyckats rädda en del af de soldater, som då vid ett tillfälle blifvit insnöade i Ferouka-passet — de öfriga omkommo.

TVÅ SÖDERMALMSHUS.

FÖR HVAR 8 DAG AF MILA HALLMAN.

Då Östermalmsbon tar sin mid-dagspromenad Sturegatan—Birger-jarls-gatan—Strandvägen, och Norr-bon sin neråt "Torget" och Skepps-holmsbron, händer det att båda kasta en beundrande blick öfver strömmen uppåt det märkvärdiga Södermalm, hvilket de båda sätta en ära i att så litet som möjligt känna till. Sär-skildt en rättskaffens Östermalmare, han må nu vara ämbetsman, gross-handlare eller bara en enkel skräd-daregesäll, anser som sin moraliska plikt att i ringaktande ton prata om *Söder*, om att "på Söder kan man naturligtvis inte bo", om man har någon smula aktning för sitt med-borgerliga värde, ty däruppe bor, Gud vet hvad för slags folk. Nej, hellre i en trång och mörk lägen-het öfver gården i något dussinhus på Östermalm, än i den vackraste våning med härlig utsikt på Söder. En dylik uräkta La'gärds!... ursäkta!

GAMLA PALATS PÅ STOCKHOLMS SÖDERMALM: EXTERIÖR AF RUMPFSKA Huset. — TAKDEKORATION I RUMPFSKA Huset. — SKULPTURVERK I RUMPFSKA Huset. Barriären är ett senare tillägg. (H. 8. D:s Stockholmsfoto.)

Östermalmsbo kan ha nog god smak att en stilla aftonstund stå på Strandvägen och betrakta Katarina kyrkas mäktiga kupol, Sancta Sophias torn, "sirapstratten", "skandalhuset" m. m. dylikt, som kröner höjderna däruppe, och säga sig själf att den främmandestaden är vacker, pittoresk och förarglig att se på — det sista för de tre sistnämnda byggnadernas skull; på afstånd gör sig det hemlighetsfulla Söder utmärkt, men att gå dit, kryssa igenom de folkuppfyllda affärsgatorna, vandra på de tysta bakgatorna och gränderna, det kan aldrig i liivvet falla honom in.

Söder är en dekoration, uppsatt för honom att titta på. Till och med om han är verklig Stockholmskännare, om han älskar staden i dess helhet, föredrar han att bo vid den trivialaste gata på Norr hellre än vid en målerisk södergata.

Rättvisligen erkännes, att dubbla spårvägsafgifter och den tränga passagen öfver slussen har mycket att betyda härvidlag. Men då dessa olägenheter i en, som vi hoppas, icke allt för aflägsen framtid bortfalla — hvad skall ni sedan få att skylla på, hr söderbeundrare på afstånd?

Det finns för få högre skolor

II. 8 D-3 STOCKHOLMSFOTOGRAF.

GAMLA PALATS PÅ STOCKHOLMS SÖDERMALM: EXTERIÖR AF HÖBERGSGATAN N:R 44.

RUM PÅ NEDRE BOTTEN.

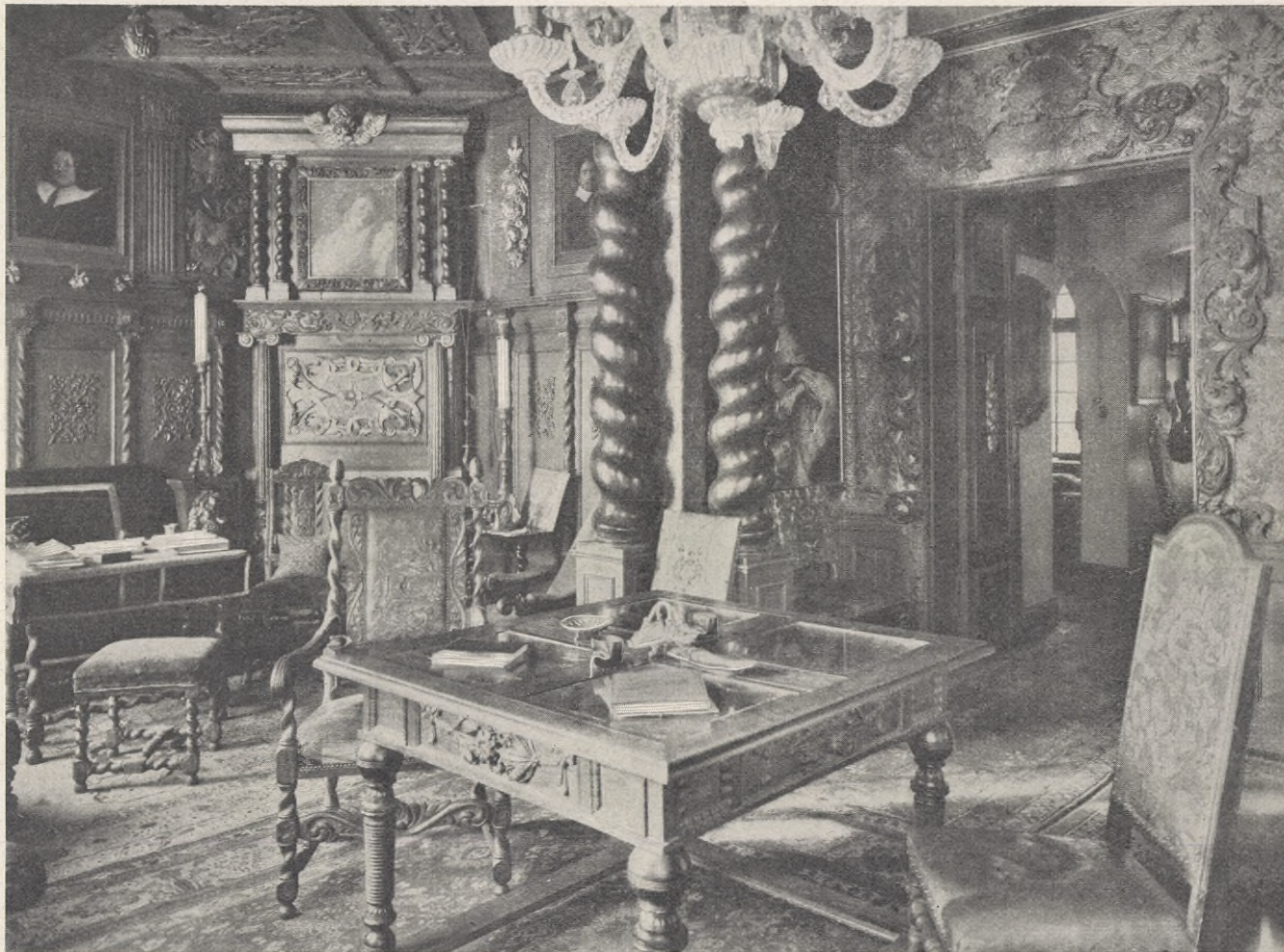
Kliché: Kem. A.-B. Dingt Sjöversparre, Sölm.-Gbg.

TRAPPUPPGÅNG.

för våra barn, säger östermal-
maren. Medgifves. Och sö-
dermalmsborna kunde kanske
fått ännu ett läroverk för flic-
kor vid den här tiden förra
året, om de visat en smula
energi. Men de pratades ikull
på ett stadsfullmäktigesam-
manträde af bland andra en
herre som påstod ungefärligen
det, att på Söder bodde inte
så mycket af det slags folk,
som önska högre bildning för
sina barn, där vore folksko-
lorna i det närmaste tillräck-
liga. Och så bortslumpades
för vrakpris tomten i kv. Sper-
lings backe, mellan Humle-
gården och Birgerjarlsgatan.

Det var nu ett skäl. Fru-
arna komma väl med ett an-
nat, ännu märkligare. Det
finns ingen enda liten kasern,
vi få inga pigor! Ja, det är
ett ledsamt faktum, att gar-
dister äro så sällsynta på sö-
dergatorna, att jag i somras
blef vittne till tre små flickors
odelade häpnad och förtjus-
ning, då ett par lifgardister af
någon anledning uppenbarade
sig på en gata här. Men vi
ha två brandstationer, fulla
med kvicka brandsoldater —
skulle icke dessa i samlad
trupp kunna hjälpa fruarna till-
rätta i denna jungfruliga sak?

Här på Söder finnas vackra
gamla palats, som användas
för diverse ändamål. Ett är
nu en offentlig byggnad, ett
står som förvaringsrum för
skräp nära nog, ett tredje in-
köptes af en rik och konst-
förståndig man för att inredas
till bostad. Men hvad i all
resons namn tänkte hr hojuvelerare
Jahnson på, som inte plockade ner
van der Noothska huset, inpackade
det i lårar, fraktade det öfver
slussen och sedan slog upp det
vid en östermalmsgata? Det
hade blifvit en triumf för
Ladugårdslandsborna.

GAMLA PALATS PÅ STOCKHOLMS SÖDERMALM: HÖGBERGSGATAN 44. FAMILJENS DAGLIGA SAMLINGSRUM. (H. 8 D:s Stockholmsfoto.)

Men vi ha också här en hel del gamla hus, som särdeles väl kunna lämpa
sig till ombyggnad, icke i form af hyreskaserner utan för privatmän, som vilja
bo ensamma med sina familjer i ett hus. Om de därtill hafva råd och lägen-
het. Och tänk att det verkligen finns folk som, hellre än att köpa en berg-

knalle i det "förmäliga" Stockholm och där bygga en liten borg eller en engelsk *caceslåda*, efter ritning af någon af våra femtielva smakkrängliga arkitekter, köpa sig en gammal kåk på Söder och omskapa den till en boning för smak och hemtrefnad! Förunderligt — men sannt är det. Jag ber vördsammt att få förevisa ett sådant omskapadt söderhus. Men först skola vi se på den äldriga byggnad, som i närvarande stund gör tjänst som skräplåda.

Det är det gamla Rumpiska huset, Götgatan 36. Då de nederländska generalstaternas resident Christian Constantin Rumpf vid Götgatan byggde sitt ståtliga hus, lät smycka det med praktfulla spisar och rika skulpturer och i den stora salens tak satte det vackra stuckornamentet, kunde han svärigen drömma om att nära två hundra år därefter de allra armaste af Katarina församlings inbyggare just i detta hans hus skulle stämma möte en gång hvarje dag för att få en bit mat ur fattigvårdens förråd. Uppför den höga trappan, in i den stora salen med dess höga fönster, med de fyra genierna i taket, hvilka bära blommor och drufklasar, strömmade på Rumpis tid hans förnäma gäster, iklädda dyrbart pälsverk och glänsande mjuk sammet, med plymagerade hattar på sina väldiga allongeperuker, för att vid den förnäme och rike världens damasthöljda tunga ekbord dricka ädla viner ur kristallpokaler och silverbägare. Och nu går en lång rad af nödlidande uppför denna samma trappa, in i samma sal, för att få hungerns plåga lindrad af det bröd, som gifves åt de fattigaste.

Det synes dock, som om denna verkligt ståtliga byggnad förtjänade ett bättre öde än att användas för dylikt ändamål. Huset äges af Stockholms stad och staden brukar just icke upplåta sina lägenheter hyresritt. Kunde icke Katarina fattigvårdsnämnd få en annan lägenhet både för sina sammanträden och för bespisningen? Stucktak och dyrbara skulpturer äro väl icke alldeles nödvändiga för de lokaler som fattigvården behöfver? Och hvad husets öfriga hyresgäster angår, blefve väl icke de just de första, som finge afflytta ur bostäder och butiker i staden tillhöriga hus. Men hvad skulle staden använda det gamla palatset till? Se här ett förslag.

Vid ett samtal jag nyligen hade med den för Södermalms framåtgående så varmt arbetande stadsfullmäktigen hr Josef Carlsson, yttrade denne, då talet föll på denna byggnad, att då Stockholms stad ej äger något museum för att inhysa det som är värdt att tillvaratagas från gamla byggnader hvilka rivras, kunde man för detta ändamål använda detta hus. Idén är god. Skulle man icke kunna få ihop möbler, tapeter, husgeråd, porträtt o. s. v. och med dessa saker ordna en fullständig våning ur ett förnämligare herrehus från 1600-talet, och en annan lägenhet för att visa hur man bodde i ett välordnad borgarhem härstädes, exempelvis på 1700-talets midt eller så omkring? Särskildt den sistnämnda tidens ännu här och hvar befintliga målade tapeter borde här komma till sin rätt. Det behöfde ju ej vara många rum för någondera tiden; ett litet, väl ordnad museum är bättre, verkar mer lärorikt än ett stort, med alla möjliga ting i. Hela detta projekt framkastas naturligtvis endast under förutsättning att stadens fäder *icke* äro förståndiga nog att taga det om några år lediga gamla rådhuset för detta ändamål. Invändningen att Nordiska museum uppfyller ett sådant anspråk håller icke streck, ty detta museum är afsedt för hela landet, och att Sveriges hufvudstad ej har ett särskildt museum är ett fattigdoms- och liknöjdhetsbevis. Eller måhända någon privatman med tillräckligt stort kapital har lust att, för en troligtvis icke så alldeles ringa pänning, till-

handla sig byggnaden för att bebo den själf, hvarvid i köpebrevet borde stadgas, att han på inga villkor finge uthyra så mycket som en liten skrub, än mindre någon butiks lägenhet; och vidare, att köparen ålades att möblera huset fullständigt i den stil som var rådande då salig Rumpf regerade där.

Men — hvarför byggde inte titulus Rumpf sitt palats på Ladugårdslandet!? Hvilken brist på framsynighet hos en diplomat! Ja, det är ju för jämerligt ledsamt, att den vackra byggnaden skall befinna sig på det obskyra Söder...

Från Rumpiska huset är det endast fem minuters väg till Högbergsgatan n:r 44, där vi skola göra en kort visit. Inte ett spår märkvärdigt med detta hus i historiskt intresse. Här stod vid början af 1730-talet ett litet oansenligt hus hvilket måhända ombyggdes och något förstordes ett par årtionden senare. Vid 1750-talet och långt senare ägdes det af vägaren vid viktualievågen Appelgren, hvilken tituleras herre både medan han var i tjänsten och sedan han med pension, fast "utan förbättring på caractären", lefde där till ålderns höst. Huset var ej heller då stort, hade blott åtta fönsterlufter; troligen är själfva bottenvåningen med sina tjocka murar kvar från denna tid. Antingen hade en eldsvåda härjat egendomen eller hade den af någon annan anledning lämnats att förfalla, ty i många år, långt in på nästa århundrade, stod den öde och obebyggd och på 1830-talet säges tomten vara obebyggd, fastän som sagdt, den nedersta våningen tyckes tydligt tala om en högre ålder. Möjligen hade "hofconducteuren" professor Bäck, som var dess ägare denna tid, tänkt bygga sig ett hem där, men han gjorde konkurs dessförinnan. Efter honom kom egendomen i händerna på två byggmästare efter hvarandra, hvaraf en hette Barklind — anherre till Calle Barcklind kanske? — Då måtte det blifvit af att bygga. Man var då öfver seklets midt, men byggde efter gammal plan och med den för så många gamla söderhus egendomliga takformen.

Med obetydliga ändringar har husets nuvarande ägare, den nyss nämnde ledamoten af stadsfullmäktige, här redt sig en bostad, hvilken är ett utmärkt prof på hur en måttligt stor äldre byggnad kan omskapas till ett idealiskt hem för en privatman med god och odlad smak och med lust och tillgångar att tillfredställa densamma. En blick in i hr Josef Carlssons Tusculum skulle kanske locka andra att följa hans exempel.

Efter fotografen.

Kilich: *Tusculum* Silfverparne.

NORRKÖPINGSSKEPPET "P. WIKSTRÖM J:R", om hvars ödesdigra hemfärd från Haiti mycket skrivits i dagspressen. Två passagerare, en svensk och en dansk sjöman, afledo nämligen på resan, såsom det först uppgifvits af dålig föda; enligt hvad nu af redaren påstas på grund af alkoholförgiftning.

Etter porträtt.

M. MONIS.

Frankrikes nye ministerpresident.

Kliche. Ernst Skjerveparre.

Ernest Monis, ministerpresident och inrikesminister i den nya franska regeringen, kommer tvifvelsutänkt icke att ensam inneha den andliga ledningen af kabinettet; i spetsförledningen kommer fastmer att stå triumviratet Monis-Berteaux-Delcassé (portr. af denne sistnämnde återfinnes i föreg. nr.). Den nu 65-årige Monis, som är vingårdsägare och advokat i Bordeaux, har tillhört senaten sedan 1891. Hans viktigaste politiska handling hittills är den interpellation 1896, som hade minis-

Etter porträtt.

M. BERTEAUX.

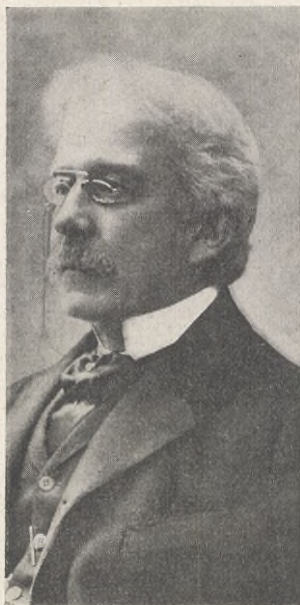
Frankrikes nye krigsminister.

Kliche. Ernst Skjerveparre.

tären Bourgeois' fall till följd. Af Waldeck Rousseau kallades M. 1899 till justitieminister.

Berteaux, som nu åter blifvit krigsminister, torde ha varit den förnämste ledaren af det radikala vänsterblock, som bragte Briand på fall. Storförfinansjären, börsmäklaren och radikalsocialisten Berteaux är känd som en förträfflig, men hetlefrad talare. Deputerad 1893, blef B., som alltifrån början visade stora kunskaper och förmåga på finansbudgetens område, så småningom rapportör för hela statsregeringen (1903). Sedan han 1904 förberedt lagen

om härens rekrytering, var han ett år krigsminister. 1906 blef han vice talman i kammaren och ordförande i budgetkommissionen.

ANTONIO FOGAZZARO.
I dagarna afliden.

Den italienske skalden och romanförfattaren, senator *Antonio Fogazzaro* har aflidit i Vicenza, 69 år gammal.

F., som till en början hade ägnat sig åt juridiken, väckte 32-årig ett ganska stort uppteend med en novell, "Miranda", skriven på orimlig vers. Utan att helt öfvergifva poesien, skref emellertid F. därefter hufvudsakligen i obunden form. Som hans

främsta verk torde få anses den psykologiska romanen "Daniel Cortis" (som utkommit äfven i svensk öfversättning, i likhet med ett par andra af hans arbeten). Ehuru troende katolik, riktade F. i "Il Santo" ("Ett helgon") ett angrepp på den katolska kyrkans ledning, tack vare hvilket denna bok blef upptagen på Index.

Ett par gånger har F. af ryktet utpekats som kandidat till Nobelpriset i litteratur.

Uppförandet af *Henry Bernsteins* nya drama "Après moi" å Théâtre Français i Paris har haft en hel del sensationella följder.

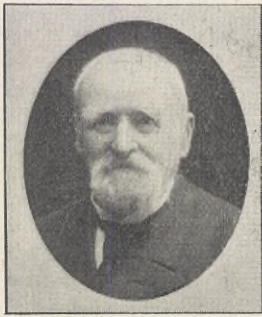
Bernstein, som är jude, har de senaste åren haft stor framgång som teaterförfattare. För tretton år sedan deserterade han för att slippa fullgöra en del af sin värnplikt; och nu ha antisemiterna hvarje teaterafton tillställt skandalösa scener mot "desertören". Man har demonstrerat och hvisslat och skrålat vid föreställningarna; och polis och municipalgarde och kavalleri ha behöfts för att rensa gatorna från demonstranter.

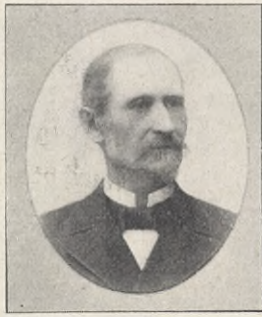
HENRY BERNSTEIN.
Pariskalabalikernas upphof.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data å nästa sida.

A. ALMQUIST.
Brukspatron. — Årnäs, Verml.
90 år 14 Mars.*

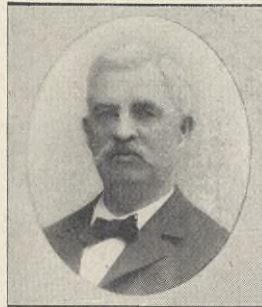
M. E. NORDENSTEDT.
Handlande. Kommunalman. —
Fredrika. 70 år 17 Febr.

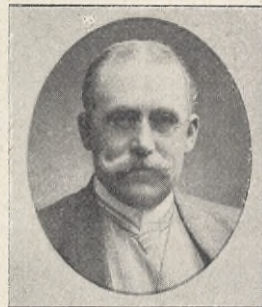
A. JOHNSSON.
Gödsegare. Kommunalordfö-
rande. — Wankijva.
65 år 28 Mars.

A. LINDBLÖM.
Fattigvårdsinspektör. — Stock-
holm. 60 år 5 Mars.

C. O. WALLGREN.
Tullöfverinspektör. — Stock-
holm. 70 år 7 Mars.

C. F. VOUGT.
Kansliråd. — Stockholm.
50 år 27 Febr.*

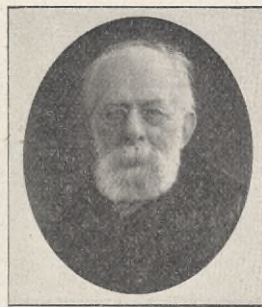
*N. E. HAMMARSTEDT.
Intendent. Fil. dr. — Stock-
holm. 50 år 3 Mars.*

A. V. CASTEGREN.
Förste Regissör v. Svenska Tea-
tern. Skådespelare. — Stock-
holm. 50 år 12 Mars.

M. G. MITTAG-LEFFLER.
Professor — Stockholm.
65 år 16 Mars.*

C. M. SONDÉN.
Professor. — Stockholm.
65 år 10 Mars.*

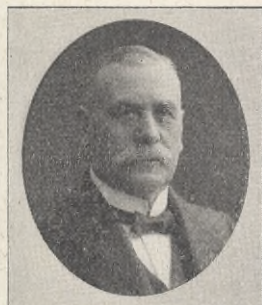
N. J. L. SJÖBERG.
Förste stadsläkare. Med. dr. —
Landskrona. 55 år 7 Mars.*

J. L. KARLBERG.
Folkskollärare. — Uddevalla.
50 år 18 Mars.*

M. MALMBERG.
Fröken. — Nässjö. Donerat
420,000 kr. till Nässjö mun-
samhälle.

A. G. NORDSTRÖM.
Fabrikör. Inneh. af tobaksfir-
man Gustaf Nordström & Co.
— Stockholm. 60 år 6 Mars.

J. F. GRÖNBERG.
Bankdirektör. — Eskilstuna.
60 år 7 Mars.*

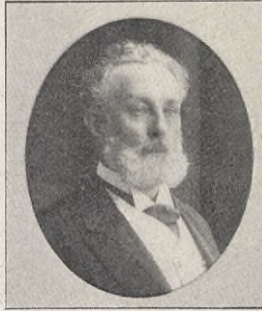
A. WESTMAN.
Rådman. V. Häradshöfding. —
Halmstad. 50 år 12 Mars.*

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data här nedan.

S. M. HAGSTRÖM †.
Grosshandlare. — Eksjö.
F. 46. † 20 Febr.*

O. B. FAHNEHJELM †.
Civilingenjör. — Stockholm.
F. 46. † 2 Mars.*

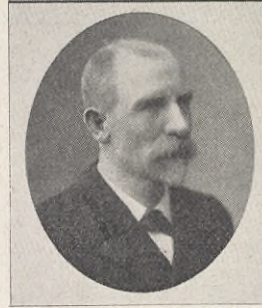
L. SIMON †.
Byråingenjör vid Stadsingenjörskontoret. — Göteborg.
F. 49. † 26 Febr.

B. JÖNSSON †.
Professor. Rector Magnificus.
— Lund. F. 49. † 8 Mars.*

V. W. STENSTRÖM †.
Bankkamrer. — Filipstad.
F. 50. † 4 Mars.*

N. NILSON †.
Byggmästare. — Sundsvall.
F. 51. † 2 Mars.*

E. ESCHELSSON †.
Docent. Jur. dr. — Upsala.
F. 61. † 10 Mars.*

L. LARSSON †.
Civilingenjör. — Argentina.
F. 83. † 7 Febr.*

AUGUST ALMQUIST. Genomgick, efter förutgående elementarstudier, Falu Högskola och var därefter bruksförvaltare till 69, inköpte sistn. år Elvenäs i Nor o. var under många år tagen i anspråk i kommunala uppdrag. Styrelseledamot o. kassadirektör i Vermlands Hypoteksförening 84—04, sedan många år o. ännu kassaförvaltare i Vermlands Brandstodsbolag.

CARL FREDRIK VOUGHT. Stud.-ex. 79, jur. kand. 87, v. häradshöfd. 89, aman. i Eckl. dep. s. ä., t. kanslissekret. 98 o. ordn. 03, sedan 09 t. byråchef i kyrkoörenden, sedan 10 kansliråd i K. M. ts kansli. År sedan 91 anst. i Första Kammarens kansli o. innehåller der befatningen såsom förste notarie. Stockholms stads fattigsakförare 92.

NILS EDVARD HAMMARSTEDT. Stud.-ex. 81, konststudier i in- o. utlandet samt därefter e. o. amanuens v. Nord. Museet 89, ord. amanuens 93 samt intendent derstädes sedan 07. Dels på eget initiativ dels på uppdrag af Nord. Museet företagit forskningsresor i etnografiskt syfte i åtskilliga svenska landskap. Egnat särskildt intresse af religionshistoriska o. folkloristiska studier. Utgivit arbeten inom sin vetenskap.

GUSTAF (GÖSTA) MITTAG-LEFFLER. Stud.-ex. 65, fil. dr. 72, docent i matem. v. Upsala Univ. s. ä., professor i matem. v. Helsingfors Univ. 77, v. Stockholms Högskola sedan 81, dennas rektor 86 samt 91—92. Sedan 82 utgivare af den af honom grundade o. numera med statsanslag från Sverige, Norge o. Danmark utgående vetenskapliga tidskriften Acta mathematica, hvilken i hög grad bidragit att åt vårt land eröfra en plats inom det matematiska forskningsområdet, som endast öfverträffas af Frankrikes. Författare till en rad af vetenskapliga arbeten hvilka gjort honom till ledamot eller hedersledamot i så godt som alla Europas Akademier. Den förste svensk som efter Berzelius kallats t. utländsk led. af Royal Society i London, liksom en af de 12 — ende svensken — utländske ledamöterna af "de 40:s" berömda akademi i Italien. En af grundläggarna af Lifförsäk. A.-B. Victoria och led. af dess styrelse, grundl. 04 svenska aktuarietifören. o. dess ordf. i 09. Hänvisat t. biografii o. helsidesporträtt i ärg. VI: 2.

MÅRTEN SONDÉN. Stud.-ex. 63, med. dr. 74, amanuens v. Seraf. lasarettet s. ä., t. ombudsman o. fiskal i Sundhetskollegium 75—78, läkare v. Diakonissanst. sjukhus i Stockholm 76—97, distriktsläkare i olika Stockholmsförsam. 78—81, sundhetsinspektör i Sthlm under sistnämnda tid, bitr. läkare v. barnmorskeundervisn.-anst. 81, professor v. samma anstalt samt öfverläkare o. direktör v. Söd. a. Barnbördshuset sedan 96. Sedan 74 led. af Sv. Läkarsällskapet, dess sekret. 80—95 o. dess ordförande 95—96. Sedan 09 inspektör i Katarina Realskola. Prakt. läkare i Stockholm, sedan 88 läkare hos änkeherstignan af Dalarna. Serskildt att omnämna är prof. S:s betydande insats i barnmorskeundervisningens område. — Såsom enskild man bekant för sina störtade samlingar af grafisk konst, speciellt svenska porträtt o. annat svenskt koppartryck.

NILS SJÖBERG. Stud.-ex. 75, med. dr. 98. Fängelseläkare 91, förste stadsläkare i Landskrona sedan 1900. Stadsfullmäktig sedan 89, landstingsman sedan 08, ordförande i Fattigvårdsstyr. sedan 06.

LUDVIG KARLBERG. Ledamot af styrelsen i föreningen Skogsodlingens Vänner i Uddevalla o. dess ordförande sedan 03, af Fattigvårdsstyr., af Slöjdsstyrelsen, af Badhusstyrelsen. Såsom styrelseledamot o. ordförande egnat mycket arbete i sjukkasverksamhetens i Uddevalla intresse.

FREDRIK GRÖNBERG. Anst. v. A.-B. Mållarpver. Banks afd.-kontor i Eskilstuna sedan 75, led. af styrelsen 97, senare led. af Centralstyrelsen,

jourh. direktör sedan 1900. Led. af Stadsfullmäktige sedan 83, o. likaledes mångårig led. af Drätselkammaren. Innehåller en betydande samling af anteckningar o. dokument angående Eskilstuna stads äldsta historia, inom hvilken G. är en intresserad forskare.

AXEL WESTMAN. Stud.-ex. 79, hofr.-ex. 85, v. häradshöfd. 91, stadsfogde i Halmstad s. ä., förste rådmän derst. sedan 99, t. borgmästare sedan 09. Auditor v. Hall. bat. o. därefter v. Vaxholms gren.-reg. 88—02. Sekret. i Halmstads drätselkammare 99—06, ordförande 04—06, ordf. i Helsingörsnämnden sedan 09, i Byggnadsnämnden sedan 02, i styr. i stadens elektr. o. vattenverk sedan 06. Landstingsman sedan 08. Ordförande i styrelsen i Markaryd-Weinge o. v. ordf. i styrelsen i Halmstad-Nässjö jernv.-a.-b. Led. af direktören i Skand. Kredit A.-B. afdeln.-kontor, led. af styr. i Sydsvenska Kraft-a.-b. Inspektör i Halmstads h. elementarlärov. i kvinnlig ungdom.

SVEN HAGSTRÖM †. Innehafvare af firman Hagström & Karlson i Eksjö. Led. af stadsfullmäktige sedan 90. Styr.-led. i A.-B. Eksjö Poikbank, ordförande i Eksjö Handelsförening 98—08.

OTTO FAHNEHJELM †. Genomgick Tekn. Inst. 65—68, sedan 74 konst. ingenjör samt entreprenör i rörländning m. m. i Stockholm. En af banbrytarna för den svenska cementindustrin, uppfinnare, bl. a. af det s. k. Fahnehjelmiska ljuset, en föregångare till Auerbelysningen. Inneh. Polhemsmedaljen f. undersökningar om svenskt materials lämplighet till cementberedning. Ordförande i Svenska Uppfinnareföreningen.

BENGT JÖNSSON †. Stud.-ex. 70, fil. dr. 80, docent i botanik v. Lunds Univ. s. ä., assistent v. Univ. bot. insts växtbiol. labor. 97, professor i Botanik v. Lunds Univ. 02, Universitets rektor 09. Förestånd. i Malmöhus läns nyinrättade frökontrollanstalt i Lund 79, led. af k. kommittén f. utarbet. af gemensam skandinav. fröanalysetod 90, led. af k. Landtbruksakad. kommitté f. bestämmande af svenska växtnamn 92. Sakkunnig v. ett flertal utställningar, en af stiftarna af Allm. sv. Utstödesfören. i Svalöf o. led. af dess styrelse. Utgivit ett stort antal vetenskapliga arbeten. Hänvisat t. ärg. X: 33, deri biografii o. helsidesporträtt återfinnas.

WILHELM STENSTRÖM †. Kamrer i Kristinchamns E. Banks afdeln.-kontor i Filipstad 80—91. Sedan 89 ledamot af stadsfullmäktige, revisor i Stribol. m. m. På sin tid ordförande i drätselkammaren.

NILS NILSON †. Innehafvare af byggmästarfirman i Sundsvall Jonzén & Nilson, hvilken utfört ett stort antal offentliga byggnader i samma stad o. anorrtades. Led. af stadsfullmäktige sedan 89, af byggnadsnämnden sedan 02 m. fl.

ELSA ESCHELSSON †. Stud.-ex. 82, fil. kand. 85, efter erhållen dispens juris licentiat 97, o. jur. doktor s. ä., dermed Sveriges första o. hittills enda kvinnliga jur. dr. Docent i civilrätt v. Upsala Univ. sistn. år och dermed äfven landets första kvinnliga docent. Innehade 97—99 under längre tider förordnande att föreläsa processrätt o. ledde sedan 04 den propedeutiska undervisningskursen i civilrätt i a. m. Var 05 förordnad examinator i civilrätt t. kanslief. Utgivit ett flertal arbeten inom sin vetenskap. Var en af stiftarna af Kvinnl. rösträttsföreningen i Upsala.

LAMBERT LARSSON †. Stud.-ex. 02, utex. fr. Tekn. Högskolan 06, s. ä. anställd v. Meteorolog. Anst. i Buenos Aires. De senaste tvänne åren anst. v. argentinska jernvägsbyggnader o. nyligen utnämnd t. inspektör v. argent. statens jernv.-bygn.

TVÅ DEKORERADE BRANDCHEFER

Fot. Lindhé Lidköping

STÄDERNAS ALLMÄNNA BRANDSTODSBOLAGS STORA MEDALJ I GULD har i dagarna tilldelats dels den nyligen afgångne brandchefen i Göteborg, kapten *Elov Tegnér* (infälldt portr.), dels brandchefen i Lidköping, rådmän *Aron Hjertén* (se ofvanstående foto, från medaljöverlämnandet i Lidköping). — Kapten Tegnér innehar förut Sveas och Skandias guldmedaljer.

Kliché: Kem. A.-B. Ernst Sjöbergvarre, Sthlm.-Olg.

Efter fotografij.

Kliché: Ernst Sjöbergvarre.

EN 6 HKR MOTORCYKEL APTERAD TILL SLÅDE; ägare distriktsveterinär T. Nylén i Värmland.

Till foto å sid. 389.

Mordet på *furstinnan Trigona*, som i Rom nedstacks af sin älskare, löjtnant Paterno, har i hög grad sysselsatt den italienska pressen och allmänheten och äfven blifvit föremål för det största intresse i hela Europa. Furstinnan, som var höfdam hos italienska drottningen, skildras som en ytterst sympatisk och älskvärd personlighet; och löjtnant Paterno har i sin tjänst åtnjutit det bästa anseende, ehuru nu allahanda mystiska saker börjat berättas om det äfventyrliga privatlif han skulle ha fört.

HRR FOTOGRAFER uppmanas att vid insändande af bilder till HVAR 8 DAG icke uraklåtla utsäittande af tydligt namn och adress å respektive fotografiers baksida.

VECKANS DAGAR

6 Mars. Öppnas i Stockholm *Sveriges understödsföreningars andra konferens*.

— Den nye *franske ministären Monis* erhåller, efter framläggandet af sitt regeringsprogram, deputeradekammarens förtroendevotum med 304 röster mot 114.

7 Mars. *Aviatören Renaux* flyger från Paris till Puy de-Dôme, med en passagerare, och vinner därigenom Michelin-priset. — Sammanträder en *Nordisk fartygsbefälkongress* i Kristiania. — Aflider den berömde italienske författaren *Antonio Fogazzaro*. — I ett stort tal i *preussiska deputeradekammaren* går rikskanslären v. *Betmann-Hollweg* skarpt tillrätta med *Vatikanen*.

8 Mars. Det nu färdiga förslaget till *svensk-tyiska handels-traktaten* tillstyrkes af tyska ekonomiutskottet.

— Det synes bekräfta sig, att *Förenta staternas* plötsliga *mobilisering* af 20,000 man vid mexikanska gränsen och af en örlogseskader i Mexikanska viken förbedar en amerikansk invasion i Mexiko. — Den af ryske civilministern sammankallade *kongressen till kolerans bekämpande* öppnas i Petersburg.

9 Mars. — Japanska deputeradekammaren bifaller en proposition, hvarigenom *Koreas annektering* gillas. — *Englands bank* sänker *diskontot* från 3½ till 3%.

10 Mars. Enligt hvad som offentliggöres, uppgår *riksbankens vinst* för år 1910 till kr. 6,399,042:45. — De *danska kungliga gästerna* återvända från Stockholm till Köpenhamn. — Börjar *Musikernas vårfest* i Stockholm.

— *Turkiska regeringen* bifaller en ansökan om upprättande af en *judisk landbrukskoloni i Palestina*. — Från *Pesant Prairie, Wisconsin, U. S. A.*, meddelas att ett *krutmågin* i därvarande krutfabrik sprungit i luften, därvid hela fabriken samt hundra hus förstörts. Blott en människa dödades medan 350 skadades.

11 Mars. Den i år i Antwerpen hållna *The Baltic and White Sea Conference* afslutar sina förhandlingar.

12 Mars. *Firar prinsregenten af Bayern, Luitpold*, sin 90-årsdag. — Inträffar ett större bergskred i *Vesuvii krater*.

INNEHÅLL

Oscar Nylander. — Det nya svenska templet i London. — Svenska bilder för dagen. — En flygbragd: Michelinpriset eröfradt. — En kvinnlig svensk konstutställning. — Två trä-karrikatyrister. — De internationella skidtäflingarna vid Saltsjöbaden. — Sonen af söder och nord. — Två Södermalms hus. — Utländska porträtt för dagen. — Veckans porträttgalleri. — Veckans dagar.

KVARTALS- o. HALFARSPRENUMERANTER

behagade i god tid förnya prenumerationen, för undvikande af afbrott i tidningens regelbundna expedition.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskild medgifvande förbjudes vid laga påföljd.